

Szerkesztőség és kiadó hivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház József ur
kereskedésével szemben

Hirdetmények.

elbűntetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetler levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSASALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap kivételével.

Elfizetési ár.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre - - - - - 10 frt - kr.
Félévre - - - - - 5 frt - kr.
Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy hóra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési díj.

Othasákos petitors egyszeri beigtatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. -
Nyiltér 4 hasábos petitorsért 20 kr.

Hirdést vagy reklamot magában foglal
ujdonásig sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen Hétfő November 30.

241. szám.

Debreczen központi jellege.

Nov. 30.

Debreczen központi jellege nem teljes. Hatásköre szűk és hézagos. Befolyása több irányban hamar megszakad, és több tekintetben nem eléggé erős.

A vidék és Debreczen között nem látjuk azt a szoros és benső érdekközöséget, melynek például Nagyvárad és Arad annyira sokat köszönhet, legalábbis, hogy találobban fejessük ki magunkat, ez a szoros és benső érdekközöség Debreczen és közelebbi vidéke között olyan nagy mértékben nincsen meg, és annyi láncszem által nem fűződik össze.

Nagyvárad és Biharmegye, Aradváros és Aradmegye számtalan esetben kölcsönösen támogatják egymást, egyetértve, vállalt-vállhoz vetve dolgoznak közös célokért, alkotnak közös intézményeket.

Debreczenben ez nem így van, csak kevés van így. Majd nem példátlanul álló eset a királyi tábláért összehozott monstre deputáció, mely Debreczen és Északkeleti Magyarország közös érdekeit szolgálta sikra a királyi tábla szétosztásakor.

A debreczeni tévékeny közszellem egymásután hozza létre az olyan közintézményeket, amelyeknek kézzelfogható hasznait élvez a vidék is. De mindezek között talán egy sincs, amire azt mondhatnánk a vidék: ebben aktív részem van nekem is, az az enyém is. Igaz dicsőségünkre válik, ha mi képesek vagyunk a magunk erejéből nagy műveket hozni létre és büszkén hivatkozhatunk a minden külbefolyás — minden idegen támogatás nélkül való nagy foku haladásra; de mi ezt az elzárkózottságot a vidék közreműködése elől, még se mondhatjuk egészen gyakorlatiasnak.

Viszont a vidéken csak keresve találhatunk valami olyan intézményt, amelyen Debreczen kezdeményezésének, befolyásának nyomait találjuk. Holott annak ugy kellene lennie, hogy Debreczen

figyelemmel kísérje a vidék minden anyagi és szellemi szükségletét, közéletének minden vágyát és törekvéseit, hogy azután a maga nagyobb anyagi és szellemi erejével, képességével támogatást vigyen, irányt adjon a gyöngébb, tehetetlenebb vidéknek.

Debreczen ezt legelső sorban Hajdumegyében tehetné meg; de most úgy áll a dolog, hogy Debreczen és Hajdumegye anyagi és szellemi boldogulásukat egymástól elkülönítve munkálják. Közös intézményük alig van; pedig lehetne nagyon sok.

Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni a viszonyok ilyen alakulásának elbirálásánál egy kedvezőtlen állapotot. Azt nevezetesen, hogy Hajdumegye területe kicsiny és felette gyenge, kevés számú a középbirtokos osztálya. — A gentry, mely Bihar és Aradmegyék köz- és társadalmi életében olyan jelentékeny, vezérszerepet játszik, tulajdonképen hiányzik; a néhány nagybirtokos pedig csak a jövedelmét szedi fel birtokainak, de alig egy-kettő kivételével nem él a vármegyében, aki itt él az is félrehúzódik a közszereplés terétől. Az intelligens, vagyonos polgári elem pedig csak a legújabb időben kezd kifejlődni.

Nagy szerencsétlenség volt Debreczenre nézve, hogy a vármegye kikerekítésekor 1875-ben az új vármegye Debreczen székhelyül, amelyre Debreczen 150000 frt értékű házat ajándékozott, nem azokkal a határokkal alakult meg, amelyeket mi debreczeniek kizikalkoztunk egy térképen és amely határokat a községek is szívesen elfogadtak volna. Főként Biharmegye magyar jellegének megóvása és biztosítása miatt kellett lemondanunk egy erős, kiterjedt Debreczen vármegye szervezéséről.

Pedig ez az új közigazgatási kötelék rendkívül szorosan fűzte volna Debreczenhez azokat a kereskedelmileg, részben igazságszolgáltatásilag ma is ide tartozó helységeket.

Nem is mondhatunk le a reményről,

hogy valaha egy új rendezés, mi hozánk csatolja a félénk gravitáló községeket.

Csak erősítsük az érdekközöséget, új meg új kapcsolatok csatoljuk azokat mi hozánk, első sorban pedig a gazdasági élet, általában a mindennapi élet szükségletei szerint.

Mindezt abból az alkalomból mondtuk el, hogy a „Jogi Hetilap” szombati száma újból felszínre hozta azt a régi eszmét, hogy a Debreczenhez közel eső községek számára, Debreczenben járásbírószágot szerveztessék.

E községeknek piacuk Debreczen levén, mindennap megfordul lakosságuk Debreczenben, ezenkívül törvényszékük, királyi táblájuk is Debreczenben székel, némelyek telekkönyvileg, közigazgatásilag, adóügyileg most is idetartoznak.

E községek, kivéve a járásbírószággal bíró Derecskét, melegen ohajtják a terv valósulását, mert kényelmesebb nekik Debreczenben intézni el ügyes-bajos dolgukat, mint Derecskén.

A „Jogi Hetilap” tovább is meggyújtja a járásbírószágot követel Kabának a szomszédos Földes, Feteleken, P.-Ladány, Nádudvar, Szoboszló, Szóvár számára, természetesen a szoboszlói valamint ladányi járásbírószágot feláldozásával és közjegyzőséget a szoboszlóinak oda áthelyezésével. Talán sok is volna egy járásbírószágnak ennyi község ennyi lakossággal, de az kétségtelen, hogy Kaba fekvése kedvezőbb, összeköttetései jobbak, mint a szélen fekvő P.-Ladányé.

Végül sürgeti a Jogi Hetilap Justus nevű ciklikiróját, hogy a Debreczen vidéki járásbírószágot szervezése esetén még egy harmadik közjegyzőség állítsassék fel Debreczenben.

A tervet, ha nem is épen úgy, ahogy előterjesztve van, melegen üdvözöljük, úgy Debreczen, mint az érdekelt községek érdekében. Mert ezt a szükség, a viszonyok sürgetik, hogy megvalósuljon.

Mert akarnunk kell, hogy Debreczen központisége ez által is erősíttessék.

169 $\frac{1}{4}$ millió frt. Ez monarchiánk részéről az oly nagyon szükséges béke évi biztosítási díja. Most, hogy a delegációk már voltak elkészültek munkájukkal és csak a nyilvános ülés formájára van hátra, összeszámíthatni, hogy Ausztria és Magyarország a jövő évben mennyit fognak katonai czelokra kiadni. A főösszeg 169.759,755 forint. Ebből 15.768,724 frt. esik a magyar honvédségre, 13.300,000 frt. az osztrák landwehrra és a kiadásokat a két állam tudvalevőleg külön-külön maga fedezi. A többi 140 milliót közösen fizetjük, belosztva a közös kifizetést szolgáló vámjövédelmet, a mely különben az állampénztárt gyarapítaná Ekkép Magyarország katonai kiadása körülbelül hatvan millió forint, Ausztriáé pedig jóval több mint száz millió frt.

A tanítói fizetések javadalmazása tárgyában beterjesztendő törvényjavaslat, mint értesülünk, azon jelentékeny összegre menő állami hozzájárulást fejtében, mely a tanítói fizetéseknek háromszáz forintos minimumát biztosítja, gondoskodni fog viszont arról is, hogy az olyan tanítók, kiknek fizetéséhez az állam hozzájárul, meg is feleljenek az állami igényeknek. A törvényjavaslat előkészítésénél számítások tárgyát képezte az is, hogy nem lehetne-e a fizetést négy száz forintra állapítani meg. Kitűnt azonban, hogy ez már az első években 1.300.000 forintos állami hozzájárulást tenne szükségessé, a mely nagy összegnek ez idő szerint való igénybe vételét a pénzügyi viszonyok nem engedték meg.

Külföld.

Francia támadás az orosz pénzügyminiszter ellen. A „Siccle” megtámadja Wisnegrádszkij orosz pénzügyminiszter pénzügyi politikáját. Az idézett lap emlékeztet arra, hogy a Comptoir d'Escompte katasztrófáját is az idézte elő, hogy az orosz kormány hirtelen visszavonva az ott deponált tőkét és utal ama veszedelmekre, a melyek abból származhatnak, hogy Oroszországnak a külföldön 45 $\frac{1}{2}$ millió saldo követelése van. A legutóbbi orosz kölcsönre vonatkozólag a Siccle méltatlankodva jegyzi meg, hogy a francziákat azzal áltatták, hogy a pénz vasutépítésre van szána, míg Oroszországgal azzal kizárólag külföldi adósságának szelvényeit akarja kifizetni.

A brazíliai válság. A Reuter ügynökség jelenti Rio de Janeiróból, az új kabinet Rio Grande tartomány elmozdított kormányának

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Jónás a csethalban.

(Bibliai történet.)

Mottó: Es könyörge Jónás az Úrnak, Istennek a halnak gyomrából.
Jónás I. könyve II. Rész 2-ik vers.

Az már szent igaz, hogy nem valami szép legény volt Jónás.

A haja pirosított, vereslett, mint a döröcsipett kukorica csuha; a lábai görbék, akár csak a sós kifli; hozzá még olyan szepők díszítették pufók ábrázatján, mint egy rizskása.

Tudta ő azt maga is, hogy nem született világhódító; de hát mit tehetett róla ha mégis szerelmes lett.

Az ő szíve is megmozdult, mint az alak-talau féreg a napsugárban, az ő vére is felmelegedett egy pár csillag ragyogásától.

Hej micsoda leány is volt Nahina! Tudott főzni, varrni és rántást habarni és habkarjaival úgy megdagasztotta a kovács-talau kenyeret, hogy megehetette volna azt Nabukodonozor császár.

De nemcsak jó gazdasszony volt ez a dicső hölgy, hanem el tudta hárfázni a legnehezebb polkát; ezenkívül beszélt káldus, móabita és babylóni nyelven.

Azt is mondhatni róla, hogy remekül szépen klóplizett, himezett és pompásan hámozott. Egyszóval Nahina a legműveltebb kisasszony volt egész Játó városában.

Hozzá még a hozományja sem volt megvetendő.

A kedves tatája ötször bukott és mindannyiszor előnyösen tudott kiegyezni a hitelzőivel.

Ilyen körülmények között nem esoda ha a város összes ifjúsága, a Nahina ablaka alá járt éjjelenézni!

Váltig is mérgelődött az örökös zaj miatt ő nagyságának a pinsi kuttyája; melynek egész éjjel ugatni kellett a nagy bögrére és mégsem tudta elzavarni a szerelmes ifjúságot az ablak alól.

Hiába való dolog volt azonban minden erőlködés; mert a Nahina szíve nem vonzódtott egyik legényhez sem.

A Habakuk szerelmes verseit el sem olvasta, a Sofóniás eszékli szavára oda se figyelt; a takaros Mikeást pedig határozottan lenézte, mint egy hitvány ürgét.

Ilyen körülmények között tehát, hogy közelédkedett volna hozzá a szerencsétlen Jónás? a ki se szép nem volt, se gazdag nem volt.

Evek hosszú során át epekedett azért az ő eszményképe: a tündérszép Nahina után. Gömbölyü ábrázatáról lefogott a hus, megfakultak rajta a veres szepők, de két szeme egy ragyogott a belsejében forrongó lávától, mint a pontusi igaz gyöngy.

Nem is tudott ellentállani érzelmeinek; hanem a legközelebbi tisztai táncszertélyen kirkult Nahinának. A leány végig nézte a hebegő, dadogó Jónást és kinyilatkozatta, hogy ő csak olyan emberhez megy férjhez, a kinek legalább százezer osztrák értékű forintja van a takaréksza.

Ettől a nyilatkozattól szegény Jónás lehült.

Százezer forint; bizony sok pénz! Kivált az olyan férfunak, mint ő; kinek csak egy szerény, kis tollkereskedése van.

Mindazáltal nem vesztette el reményét; hanem hozzálátott a munkához.

Tudta, hogy Nahina büszke, nagyravágyó; egyedüli boldogsága a pénz és toillette.

Mit bánta ő azt; csak bírhatta volna; rára kán arra a leányra a csillagos eget és Asszuria minden helyét.

De hát az üzlet rosszul ment Játó városában: mert sok volt a vetélytárs.

Elment tehát a szép Nahinához; megígértette vele, hogy öt évig nem megy férjhez; ő pedig eskü alatt fogadta, hogy vagy meghal, vagy százezer forinttal tér vissza.

Ezek után a szent fogadalmak után összekapcsolta a portékát; jégvet váltott a gözhajóra és átköltözött Társisba.

Másfél évig kereste a szerencsét Jónás, de hiába kereste; mert bizony ő ott is csak szegény ember maradt.

Társisban is sok volt a liba és olesón adták a tollat.

Szegény Jónás kezdett kétségbeesni! Reményei füstbe mentek, zsebei pedig meglapultak.

Felszedte tehát a sátorfát és csüggedve hagyta ott Társist.

Atköltözött Ninivébe, a nagy városban „melynek kerülete három napi járó föld vala” kezdett fellendülni a tollkereskedés.

Az előkelő világ tőle vásárolt; dusan felszerelt üzletéből tömtek tele a főiri kelenyék dunyháit és párnahajait.

Hullott a garas, utána szakadt az arany eső; sőt, midőn a magasra biztosított üzlet, Jónás honn nem létében véletlenül kigyuladt, az „Eufraates” című biztosító társaság egyszerre százötven ezer forintot fizetett ki a derék kereskedőnek.

Nosza nem kellett neki egyéb, azonnal benyomta a tenger pénzt a „Ninivai ipar- és termény hitelbank”-ba a takarékpénztári könyvet szívére szoritván sietett vissza Játóba.

Nahina csakugyen hü maradt hozzá s midőn a betéti könyvet meglátta, a tata is rájok adta az áldást.

Az esküvő csakugyan megtörtént és a fiatal pár hazatért Ninivébe.

Jónás azonban nem szerelte fel újra a leégett tollmagazint; hanem ötvenezer forintért építettett egy nagy kétémeletes „Hotel” melynek homlokzatára aranyos betűkkel pingáltatta ki ezt a jéhány szót:

JONÁS VENDÉGFOGADÓJA
az „CZETHALHO”.

A százezer pangót pedig, behagyta forgó tőkének a bankban.

Boldogabb ember nem volt Jónásnál és Nahinánál az egész Ninivében.

A férfiak irigyelték a vendéglős szerencsésjét, a nők pedig csudálták a menyecske divatos ruháit, strucc-tollas kalapjait.

Büszkék, elbizakodottak is voltak a „Czethal” tulajdonosai.

Göggüket, fennhéjázásukat a Jehova is megokalta és megrázza a vén föld sarkait, bocsáta rájuk menyörgést és tízes villámokat.

A rettenetes rázkódástól összeomlott a kétémeletes „Czethal”.

Elpusztult egész Ninive!

A villám legelőbb is „az ipar és termény hitelbank”-ba esett bele. Oda lett a nagy vendégfogadó, összeégett, megsemmisült a tenger kincs és szegény Jónás, a szép Nahinával együtt földönfutó koldus lett.

LOVASSY ANDOR.

visszahelyezését követelte: a tartomány megtagadta ezt az erőszakos ellenállással fenyeget. Ugyancsak a Reuter-ügynökség-nek jelentik Buenos-Ayresből: Rio Grande tartományban a fölkeltők sergét még nem bocsátják el. Bonyodalmak tartanak. A felső-uruguayi flottilla nem csatlakozott a forradalmi mozgalomhoz.

Ferdinánd fejedelem és Sztambulov. Az Agencei Balcanique föl van hatalmazva a kijelentésére annak, hogy azt a francia lapokban közölt belgrádi hírt, mintha Ferdinand fejedelem és Sztambulov miniszterelnök közt feszült volna a viszony, merő kóhalmánynak jelentse ki.

A debreczeni b. szentmihályi vasút igazgatósági ülése.

— Zóna személydíjszabás. Kocsihány. Ujvonat.

Debreczen Nov. 28. Bűszörményieknek, nánásiaknak örvendetes hírt adhatunk. — Nem sok idő múlva beteljesül vágyódásuk, uszhatnak ők is, mint a szobozslaiak a zóna ádásaiban, melyek után ezek a jóravalló nagy népességű hajdúvárosok már két esztendő óta szomjúboznak. Akkor aztán minden héten bezónázik Debreczenbe fél Bűszörmény, fél Nánás az ő nagy örműkre, meg a mi (debreczeniek) nagy hasznára.

A tárgyalások ugyanis a debreczeni-nánás-bűszörményi vasút igazgatósága és a kereskedelemügyi miniszter között a zónaszemély díjszabás és a teheráru díjszabás közötti különbségek felől, és pedig felette kedvező kiállítások mellett. Ha a folyamatban lévő tárgyalások sikerre vezetnek, amiben immár a vezető körök nem kételkednek, a tulajdonos vasutársaság és az üzem kezelő állam-vasuti igazgatóság közötti új megállapodások a legjobb befolyással lesznek a debreczeni-nánás-b. szentmihályi vasút forgalmára, különösen pedig személyforgalmára, mely az aránylag igen magas eddigi viteldíjak következtében nem ültethet nagy mérvet. Csak a zóna hiányzik még, hogy Debreczen és az együttesen 55-60 ezer lelket számláló Józsa, Bűszörmény, Dorog, Nánás és Bűszent-Mihály között a társadalmi és üzleti érintkezés szorosabbá és sokszorosabbá váljék.

A vasút igazgatósága tegnapelőtt ülést tartott Debreczenben Simonffy Imre kint. tan. polgármester elnöke alatt. Az ülésen jelentést tettek a társulat megbízottai a kereskedelemügyi miniszter ő nagyméltósága által az új személy és teheráru díjszabás ügyében nov. 20-ára összehívott értekezlet biztató eredményéről. Az igazgatóság ez értekezlet összehívásáért köszönetét fejezi ki a miniszternek és a decz. 15-ére kitűzött második értekezletre a társaság részéről kiküldött gróf Dessewffy Aurél, György Endre, dr. Király Ferenc, Deutsch Lajos és Kohner Károly igazgatósági tag urakat. Ezen értekezleten jött létre a végleges megállapodás, miután előzőleg Baross Gábor miniszter elé terjesztik a társaság álláspontját kifejtő emlékiratot.

Az ülésen szóba jött a v a g g o n h i á n y is, a mely miatt ellenzéki lapjaink ki nem fogynak a kereskedelemügyi miniszter elleni heves támadásokból. Senki sem tagadja, hogy ez a kocsihány a debreczeni-b. szentmihályi vasuton is érezhető; de ennek éppen nem a kereskedelemügyi miniszter előrelátásának hiánya az oka, hanem ugyanazon rendkívül előre nem is sejthető viszonyok, amelyek az utolsó két hét alatt országsszerte sokkal több kocsit igényeltek, mint amennyi kocsit a vasúttársaság szükségéhez képest gondoskodott a kereskedelmi miniszter. A debreczeni-b. szentmihályi vasút igazgatósága meggyőződést szerzett magának arról, hogy a debreczeni üzletvezetés minden lehetőségét a legnagyobb előzetekességgel megtett eddig is, a jmi az elszállítás érdekében megtehető volt.

Az igazgatóság megnyugtatóan szolgált az a meggyőződés is, hogy ezen szárvonal mentén felhalmozott áruk elszállítása nem veszen több időt igénybe, mint amennyit a fővonalakon való elszállítás.

A forgalmi tárgyakkal nagy foku megtorlódása pedig következő rendkívüli okokra vezethető vissza: egy a dehányraktárak szállítmányai mint az alföldi vidékeken beállott nagyobb mérvű ső szükséglet, nem különben a gabona-eladáson nagy lendülete miatt, hogy a magas árak állandóan tartják magukat, továbbá az élénk tengeri export, a Nyírségből pedig a káposztának és burgonyának eddig nem üsmert mennyiségében való kivitele mind egyszerre és szokatlan tömegben jelentkeznek.

E rendkívüli körülmények által okozott vagyon szükséglet azonban rövid idő múlva fedezetét nyeri az államvasutak igazgatósága és a kereskedelemügyi miniszter által már elrendelt intézkedésekben.

Az igazgatóság ezután örvendetes tudomásul vette, hogy indokolt felterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter nov. 15-dike óta a naponkénti második vonatot is beállította.

A h. nánási állomáson a társaság által épített gabona szinek elkészülvén, azok kifogástalanul át is vétettek.

Az ülésnek ezeken kívül több kisebb tárgya volt.

Pálinka, vagy sör?

(F. Zs.) Kitagadhatná, hogy a filokszera s a szőlőnek régiebb és újabb gyilkosai megmérhetlen csapással sújtották Magyarországot s különösen annak a bortermő vidékeit. Az óriási mezőgazdasági és közvagyoni veszedelem bangos ismétlése mellett azonban alig jut egy-két szó annak feltüntetésére, hogy a szőlő elpusztulása milyen káros hatással fenyegeti hazánk amegy is laza közérkölcseit. Mialatt a filokszera átkozzuk, mialatt jeremiádoztunk sirunk az áldott isteni nedű kivészése felett: az alatt rohamosan hódít köztünk minden jó erkölcs esküdő ellen-sége, az alatt csendben a bor helyében lopódzik a pálinka. Hiába ütjük azt doroggal, fogsztási adóval, él, virágzik, növekszik és rombol. Es rombolni fog mindaddig, míg helyébe olcsóbb, jobb és kevésbé kártékonyabb szeszest itait nem tudunk népszerűvé tenni.

A kormány a pálinka terjedésének megállítására tett intézkedései palliatív eszköznek bizonyultak annyira, hogy rossz akarat nélkül is ráfoghatjuk, hogy a pálinka megdrágítása céljából hozott intézkedéseknek csakis üzleti, de távolról sem lettek erkölcsi eredményei. Jóllehet pálinka-merők gondoskodnak arról, hogy a pálinka sok és olcsó legyen. A nép pedig, a mely a pálinka élvezetének áldoz, nem a minőségét bírálja, hanem a mennyiséget és hogy minél maróbb legyen.

Egyedüli mentő-eszköze a közérkölcse-ség rohamos sülyedésének a sör népszerűvé tétele. Gondoskodni kell arról, hogy a sör a nép legelső rétegeiben is tért hódítson. Természetesen ez csak úgy lehetséges, ha a sörgyártás és elárúsítás feltételeit olyannyira megkönnyítjük, hogy a fogyasztó közönség legalább olyan olcsón kapja, mint például Bajor vagy Csehországban, vagy akár Ausztriában is.

A mi munkásunk addig szóba sem áll a munka-adóval, míg magának a naponkénti fél liter pálinkát ki nem költötte; a bajor paraszt is kiakusza az inni valót, de az egy kanos sör, a mely olyannyira kedvező itálává vált, hogy nem is beszél róla másképp, csak „mein Krügel Bier“.

Természetesen minálunk a jelen körülmények közt lehetetlen a sörnek ilyen népszerűsége szert tenni. Bajorországban 1 liter sör 5-6 kr. nálunk körülbelül 40 kr. árú pálinka elég 2 napzamosnak, 40 kr. árú sör kevés egy italra is.

Tiszta lelkiismerettel lehet a két paraszt közt levő óriási erkölcs-különbséget az ital különbségének felróni.

A mi parasztnak veszekedő, hanyag, brutális egész a gyilkolásig; a bajor paraszt szelíd, munkás és vallásos.

De hát tulajdonképpen mi az akadály a sör népszerűségének? A sör nálunk olyan súlyos fogyasztási adóval van terhelve, hogy ilyen körülmények közt sosem fogja a tért a pálinka elől elhódítani. Pedig, hogy a mi néptünk is hajlandó lenne a cserére, mutatja az a körülmény, hogy megynék legkisebb falujában is lehet ma már söröt kapni és a józsaabb elem issza is, halott néhány évvel ezelőtt még tán a nevérol sem ismerték.

De hisz a sör-fogyasztást is lehetne olyan terjedelemben kifejlesztetni, hogy annak jövedelme pótolni tudja a pálinka-fogyasztás csökkenését.

Orök hálára köteleznék az emberiéget az a kereskedelmi és iparkamara, a mely olyan hatályos akciózt tudna kifejteni, hogy a sörgyártás és fogyasztás feltételei a lehető legkedvezőbb körülményekre emelkedjenek.

Kereskedelmi és iparkamaraik tevékeny titkára megszívelhetné e sorokat és bugzó erejével pályázhathatná a nemzet hálájának megszerzésére.

Nemzeti színészet Mártonfalván.

Névnapi előadás.

Endre napra voltunk tegnap hivatalosak Mártonfalvára. Jókora, jókedvű társaság verődött össze Debreczenből Ujfalusy Endre házához, akik tudtuk jól, hogy ha valahol, hát Mártonfalván Endre napján jól mulatunk.

De erre az élvezetre még se számítottunk, ami most vált reánk. Amint leszálltunk a kocsiról — kedves házigazdánk azzal fogadott, hogy: fiuk este megyünk a színházba! Színházba itt! néztünk egymásra meglepetve s nem is hittük egész addig, míg elénk nem adta az ékes ortografiával írott szinlapot:

Nemzeti színészet Mártonfalván.

Ma november 29-én itt először adatik a mártonfalvai colégium nagytermében a nemzeti nép és opera színház verseny darabja az óriási hatást elért:

„Csókon szerzett völégény“

Csókos nemzeti darab négy levonásban táncokkal, énekekkel, zenével balettel és teljes kiválóssággal.

Természetes, hogy a mi jókedvű compá niánk se kellett ennél több. Az egész huszonkét tagu társaság butellia batterriakkal felfegyverkezve elindultunk a színházba. A

hátvédet képezte a nagykállói sutabanda, mely a fényesen kivilágított mártónfalvi utcákon — egy árva gyertya világlított ki az egyik ablakból — s a gazduram az ajtóban köszöntötte fel a nagyszócsos urat — melynek meghallgatása után háborítlanul megérkezünk a „színházba.“

Amint a műintézet körül ácsorgó t. cz. közönség megpillantotta a cigányokat — özőnlött be utánuk. Persze csak százhuszig özőnlöhetett — mert többen nem tértünk be.

A bandát leültették az orchesterbe, tudniillik a lábaink elé, a battérrákat szintén ide helyezték s érthető érdeklődéssel vártuk a függöny felgördülését. De csak nem akart felgördülni. De ahelyett jöttek a művészek bemutatni magukat — azaz, hogy hozta őket az intendáns: a községy jegyző, aki egy személyben egyesítette az intendáns, a főrendőr-felügyelőt és karmestert.

A direktor Lászlóffy ur szerényen mutatta be magát mint a társulat élettő elemét, a hős szerelést, aki csak az ellene szót intrigák folytán nincs ma a Nagy Imre helyén. Banda!

A directorné a társulat szemefénye, a bájós családny szintén odasompolygott, ugyszinté a művezető és rendező ur is, s végül a tagok egyszemélyben.

Mikor aztán a barátságos ismerkedés véget ért — a trupp bevonult öltözödni az egy ágytákarból álló öltözőbe.

De miután az öltözés az sokáig tartott, hát kívülről szépen felhúztuk a függönyt — ekkor azután muszáj volt játszani.

Mit volt mit tenni hát játszottak. S Szigeti bácsi pompás alakjai bevonultak a maguk eredetiségében. Nem is nagyon kellett maskirozni magukat. Jól beletalálhatták magukat a rájuk olyan pompásan passzoló szerepekbe.

Természetes, hogy a szerepeket nem tudták, hát mi sugtuk nekik — s ők hűségesen utánamondták. Mikor pedig meguntuk a sugást, hát ráhúzták a sárhánycok, s akkor énekelniök kellett. Akarták vagy nem, az nekünk mindegy volt.

És ezután jött az est fénypontja. A második felvonás függönye felgördült, s ott ül a direktor ur egy keserűves palack előtt, érthető nagy szomorúsággal.

Hogyna? Az orchesterben tele butellákat lát, s ő Hunyadi vizet néz. Megsajnálunk s felnyújtottunk neki egy üveg bakort. Erre aztán felvidült, s elfelejtve szerepet cserepet, belekezdett egy ékes dikcióba, melynek refrénje az volt, hogy nagyszócsos Ujfalu s s y Endre urat, a szinműrodalom hathatós maezenását, a nagylekű művészbáratot az atyauristen az emberi kor legvégső határáig éltesse.

Mintha csak a mártónfalvai polgármester ur mondta volna,

A dikció után rohantunk fel a szinpadra kocoztatva a nagyreményű Nagy Imre utóddal, a sárhánycok tust huztak, a publikum éljenzett a művezető és rendező ur pedig görögülti fejében meggyújtott egy pakli Säckherhds Taendstikort — s óval a jelenet teljes sikerű volt.

Ettől kezdve azután az előadás gyors tempókban folyt le. Voltak egyes kimagasló incidensek, mikor a primadonán, akinek mint handlé gyerekek kell bejónni — megismer-ték a jegyző ur nadrágját — meg a direktor uron az írodai kabátot, de ettől eltekintve az előadás művészi hatással folyt le.

Mikor azután vége lett, Thália papjai is meghívták kaptak a névestályre.

Nem szabadkozhat ellene egy szóval sem — ott voltak valamennyien — s a direktor ur egy hatalmas toszájában, a „Párisi regény“ből lopta a kötni való, kijelentette, hogy művészeté legszebb diadalai közé számítja a mai napot.

Nekem pedig úgy tűnt fel az egész dolog, mintha harmincz, negyven év előtt történnék mindez — mikor még gyakoribbak voltak az ilyen aranyos humor mulatozások, mikor még nem savanyodtak egy el a kedélyek mint manapság a legtöbbször.

Mintha a patriarchális mult egy ködfátyolképe szállt volna vissza, a régi kedves vig világból.

Julius.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár a felvételnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepeken d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-5 óráig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Színházban előadások naponta péntek kivételével kezdődnek este 7 órakor.

Nagy sőtahangverseny vasárnap és ünnepeken d. u. 6 órakor a „Margit fürdő“ nagytermében.

Dalestély. Rendezi a kereskedő ifjuság a Margit fürdő dísztermében. Deczember 5-én.

Próba-bál. Alföldi Károly tanítványainak bemutatása. Bika dísztermében. Deczember 5-én.

Jogász táncszertély. A Bika dísztermében. Deczember 12-én.

Decz. 30. Zion egylet táncmulatsága a Szik-szaiban.

— Jubilaristoni tisztelet. Közel két millió kálvinista a magyar nemzet leghivebb fia. ajakáról szállott fel tegnap több mint kétezer templomban a hálaadó isteni tisztelet 100 dik évfordulóján a protestáns vallás szabadságát és önkormányzatot biztosító 1791. XXVI. t. cz. megalkotásának. — A politikai lapok egy része vezércikkekben méltatá azt a korszakalkotó eseményt, mint olyant mely a felekezetek közötti békének, a vallási türelmennek, a magyar alkotmányos szabadságnak hajnalodását jelenti. Debreczenben tegnap öt templomban volt hálaadó istentisztelet, melyeknél mindenütt a két százados szentvédeknek végét szakított és a boldogabb korszakot kezdő 26. t. cz. jelentőségéről predikáltak. A nagytemplomban Kiss Albert, a kistemplomban Némethy Lajos, az újtemplomban Könyves Tóth Kálmán, az ispotály templomban Dicsőfi József, a főiskolai imateremben Csiky Lajos. A templomok mindentű megtelettek; az új templomban ott láttuk Dégenfeld Józsefet, az egyházi ügyek iránt mindig a legodaadóbban érdeklődő főurat, a nagytemplomban pedig Simonffy Imre polgármestert, általában az intelligencia igen szép számmal volt képviselve az istentiszteleteken. A perselyekben csinos összeg gyűlt össze a Károli-alapra.

— A „Csokonai kör“ irodalmi szakosztálya részéről ezennel köztudomásra hozom, hogy a Barbi Alice f. évi decz. 4-én megtartandó hangversenyére való tekintettel a most jelzett napon felolvasó ülés nem tartatik. E helyett jövő héten Pénteken vagyis deczember 11-én fog az e havi előző rendező felolvasó ülés megtartatni, melynek tárgysorozata kellő időben közre fog tétetni. Előre köztudomásra hozom azt is, hogy deczember 18-án a rendező havi második felolvasó ülés szintén meg fog tartatni. Debreczen 1891 nov. 30-án Dr. Tüdös János irod. szakoszt. titkár.

— Angol látogató Debreczenben. Dr. Mat. hews ur, az egyetemes presbyteri Szövetség központi titkára Londonból kelt, egyik debreczeni barátához intézett levelében tudatja, hogy a Szövetség képviselőtében decz. 4-én Budapestre érkezik az ev. ref. országos zsinat meglátogatására, üdvözlésére. Budapestről néhány napra le fog jönni Debreczenbe is.

— Szavazás a püspökre. A békés-bánási egyházmegye egyik legnagyobb gyülekezete, a makói-kettős szavazatú Szabó János esperesre adta.

— A szintársulat tegnap este 6 órakor a szinpadon testileg üdvözölte Leszkay András szinigazgatót nevenapja alkalmából. Bács Károly a szintársulat nevében szép dikciózt intézett hozzá, mi közben a p o r k a y Eszti a társulat ajándékait díszes ösztöserleget nyújtott át neki. Leszkay meghatottan köszönt meg a nem várt meglemelekedést.

— Kövezt utat a vásártéri állomáshoz. Hat éve hogy forgalomba helyeztetett a a debreczeni-b. nánási vasut és csak most vesszük észre — ami csak rövid látásunknak tudható be — hogy ennek a növekedő forgalmu vasutnak éppen Debreczen alatt még meg mindig hiányzik egy szükséges kiegészítő műszaki része: a kövezt kocsit feljáró a vásártéri állomáshoz. A vasut igazgatóságának legközelebbi ülésén elvitelték fel ezt (tehát nem is mi magunk vitük észre) pa naszképen az igazgatóság hajdúvárosokbeli tagjai. Hatvanutóza végén ugyanis megszabad a makadám kocsit, illőtőleg 40-50 méter távolságra az állomástól balraátot csinál a régi vásártér felé. Tulajdonképen tehát egy iczi-piczi utszakasz kiépítéséről van szó, de a mely mégis nagyon szükséges, mivel a rövid vonalon ősi esősidőben mely sűrű szokott lenni. Az igazgatóság el is határozta, hogy az utszakasz kiépítésé iránt megkeresi Debreczen város hatóságát. Egyébiránt Simonffy Imre polgármester ur már az ülésen kijelentette, hogy az utépítést sürgetni fogja.

— Városok értekezlete. A városok regále-jog kártalanítási ügyében az összes szabad királyi és rendezett tanácsú városok által 1888. évi deczember havában tartott országos értekezlet alkalmával határozatba ment az is, hogy a városok érdekeinek ügyében eszentul minden 3 ik évben illy országos értekezlet tartassék, illetve hivassék egybe Budapestre. Minthogy az első 3 év most jár le, az értekezlet összehívásával annak idején megbízott Kovács Károly, zalaegerszegi polgáster — mint Nemzet írja — most azt a megkeresést intézi a városokhoz, hogy f. évi deczember hó 15-ia közöljék vele, vajjon ez országos értekezlet még a folyó évben megtartassék-e? vagy csak akkor ha a városok és községek rendezésére vonatkozó törvényjavaslat ismeretes lesz. A nevezett egyuttal felkéri a szab. kir. és rendezett tanácsú városokat, hogy a netán városokat érdeklő indítványait hozzá f. évi deczember hó 15-ig küldjék meg oly czébből, hogy azokat az értekezlet által kiküldött bizottságnak vélemény adás végett előterjeszthesse. E tudósításban egy kis tévedés lehet. A regále kártalanítás ügyében a szab. kir. városok külön értekeztek a rend. tanácsú városoktól, a mint-hogy érdekeik is különbözök voltak a mi úgy tudjuk, hogy a szab. kir. városok Debreczen polgármesterét bízták meg azzal a megtisztelő feladattal, hogy az őket hasonlóan közösen érdeklő nagyfontosságú kérdések felmerülésekor értekezletre össze hívja. A zalaegerszegi polgármester meghívása tehát nem vonatkozhatik az önálló törvényhatósági joggal felruházott városokra és még eddig a mi értesülésünk szerint ilyen meghívó nem is

érkezt
győződ
mihelyt
rendezé
rendre
összebi
ban sze

rencsét
a mi g
Geréby
zó; Vas
tanuló:
O s z t e
Béla, ki
nyárját
puskát
vigan fu
tek a tá
Sándor,
és ezek

tem én
Ez
laesot n
eldördül
dort job
dült és
A
ta el. O
szobából
höz nem
T ü d ö
hantak
be hozz

— Az
pedig az
be vaun
—
hogy ki
Az
lóság, h
réby es
A
hogy ö
tént sze
ták, hog
hetséges
A
a II. ke
n é z y
helyszin
lálták
rosné ép
félkösse.
lépelt m
Az
Geréby
be a ka
a töltés
Ge
ták és
Az
zörendő
séghez.
tonfalva
József t
magasal
elhatáro
házát e
vásárolt

tanács
te, hogy
amikor
rendezh
kirakati
Arpád
lyi bir
Ez az u
jöttének
rökben.
ez a ne
haza, ha
de a ki
még esa
két kele
tányság
és felsz
tegye b
bocsássá
találjan
Szentku
penzáci
boldog
alkony
lem a g

hirlap
tányság
gácsáva
dának
kapitány
van
Az

... két millió hívebb fia... mint két... tisztelet... vallási sz... ztosító 1791... A politikai... méltatá azt... olyant mely... vallási türe... szabadság... enben teg... istenitisz... százados... boldogabb... ségről pre... Albert, a... az újtemp... ispotály... iskolai ima... ok mindenütt... láttuk Dé... gyek iránt... fúrat, a... Imre polgár... igen szép... tiszteleteken... ált össze a... szakosza... ra hozom... én megtart... ttel a most... tartatik. E... december... felolvasó... rozata kellő... tudomásra... an a rendes... meg fog... an Dr. Tú... an. Dr. Mat... Szövetség... egyik deb... en tudatja... decz. 4-én... ágos zsinat... Budapestről... zenbe is... ké-sbansági... yülekezete... ános espe... 6 óraker... e sz k a y... alkalmából... ében szép... p o r k a y... szes ezüst... meghatol... emlékezést... állomáshoz... veztetett a... csak most... tásunknak... kedő for... alatt még... ges kiegé... gesi feljáró... gazgatósá... g az fel ezt... (szere) pa... városokbeli... meg sza... 0—50 mé... tot csinál... telt át egy... an szó, de... nival a rő... ár szokott... ata, hogy... reszi Deb... Simonffy... kijelen... gja. A városok... szeszes szá... rosok ál... tartott or... atározatba... nek ügyé... országos... ék egybe... most jár... nak idején... rszezi pol... szegi pol... azt a... hogy f. évi... vajjon ez... ben meg... a városok... törvényja... egyuttal... nácsu vát... t érdeklő... ber hó 15... azokat az... nak véle... E tudosi... álé kárta... sok külön... ól, a mint... ták a mi... sok Deb... azzal a... et hason... kérdések... hívja. A... vása tehát... yhatósági... g eddig a... ívő nem is

érkezett id. Egyébiránt teljesen meg vagyok győződve, hogy Simonffy Imre polgármester mihelyt egy olyan kérdés amilyen a városok rendezése törvényhatóságilag, tényleg napirendre fog kerülni, nem fog késmi a városokat összehívni vagy Budapestre, vagy amit jobban szeretünk, — Debreczenbe.

— A pajtása által agyon löve. Nagy szerencsétlenség történt tegnap délután a cserén a mi gyászba borította a köztisztviselőben álló Geréby család. A megrendítet eset következő: Vasárnap délután négy negyed óráig tartó tanuló: Geréby Sándor, Török Péter, Oszterreicher Manó és Sudinszky Béla, kimentek a Török Péter cseréi tanterembe. Vettek magukkal Flóbertpuskát és egy huszár-karabélyt. A verekezés vígan folyt egészen 4 óráig, a mikor bementek a tanári szobába. Itt Oszterreicher Manó és Sándor, a kinek a karabély volt, felemelte azt és ezeket mondta:

— Most már nem is tudom, megtöltöttem én ezt a morályt vagy nem?

Ezzel felemelte a ravaszt, hogy a gyulaesot megérezze. Ebben a percében a fegyver eldőrdült és a szemközti álló Geréby Sándort jobb mellen találta. A fiu nagyot hűrdült és összerogyott.

A három tarulótársat nagy ijedelem fogta el. Ott hagyva a sebesültet, kirohantak a szobából és befutottak a városba. A szülőkhöz nem mertek menni, hanem egyenesen Tüdös János gimnasiunai igazgatóhoz rohantak be. Oszterreicher c szavakkal bukkott be hozzá:

— Agyalóttam Geréby Sándort;

Az igazgató erre nagyot bámult, majd pedig azt hitte, hogy a zilált arcvonásu fiuk be vannak rugva.

— Nem szégyenlitek — úgy mond — hogy kis diák létetekre részegek vagytok?

Azonban mihamar kitűnt a szomorú valóság, hogy a fiuk nem részegek s hogy Geréby csakugyan meg van löve.

A kérdézősködére a fiuk elmondták, hogy ők tulajdonképen nem tudják mi történt szerencsétlen társukkal, mert a mint látták, hogy lerogyik, ők elrohantak. Az is lehetséges, hogy Geréby Sándor még életben van.

A rendőrséget 3/4 óraker értesítették s a II. kerületi kapitányság egyik biztosa Kenedy Gyula kerületi orvossal azonnal a helyszíni sietett. A majoros házban ott találták Geréby Sándort meghalva. A majorosné éppen azzal bibelődött, hogy az állat felkösse. Elmondotta, hogy mikor ő a szobába lépett már meg volt halva.

Az orvosi vizsgálat konstata, hogy Geréby Sándornak a jobb melle alatt ment be a karabélyban volt 14 darab nagy sűrű s a töltés rögtön halált okozott.

Geréby Sándort még este ha szállították és a szülői háznál kiterítették.

Az ügyről felvett jegyzőkönyvet a mezőrendőr kapitányság áttette a kir. ügyészséghez.

— Debreczen város érdekeit tegnap Mártonfalva község közgyűlésén képviselte Szabó József főszámvéve. A közgyűlés az eddiginél magasabb áron adta alberletbe a regalét; elhatározta továbbá, hogy a jelenlegi község-házát eladja annak helyébe másik telket vásárol és oda új község-házat építtet.

— Barbi Alice hangversenye. A városi tanács szombaton tartott ülésében megengedte, hogy Barbi Alice decz. 4 dikén pénteken amikor a színházban szünet van, hangversenyt rendezhessen. A művész nő arczépei számos kirakatban láthatók.

— Házaság gőzerével. Szenkuti Arpád külföldről haza érkezett! Ez a személyi hír terjedt el tegnap rendőri körökben. Ez az ur nevezetes ember lehet előtök, hogy jöttének híre olyan zajt csapott rendőri körökben. Sőt a rendőrök azt is kitudták, hogy ez a nevezetes ember nem egyedül érkezett haza, hanem hozott magával egy feleséget is, de a kivel csak hűgolyhiten esküvők meg, még csak a fülemile sem eskette meg őket két kelepelő golya tanúsága mellett. A kapitányság tehát felhívatta a Szenkuti Arpádot és felszólította őt, hogy 3 napok alatt vagy tegye becsületes nevévé ő nagyságát, vagy bocssáa szélnek, vagy pedig mind a ketten találjanak ajtót küllebb kerülni Debreczenből. Szenkuti Arpád a legelsőt választotta: dispenzációt szerzett és ma este már talán boldog férj és feleség képen üdvözli őket az alkonyat. Ime, hogy van még valódi szerelem a gőz és villany korában is.

— András-najpa Jó dolgok volt ma a hírlaptudósítónak: mindenik kerületi kapitányságnál jóféle pálinkával kalácsesal és pogácsával fogadták őket.

— Honnan ez a nagy tisztesség? mondanak a hírlapírók.

— Hogyan? felelének vissza a rendőrkapitányok, hát nem tudják önök, hogy ma van — András napja.

— Az ám ma van a rendőrség nevenapja

— A város téglaszükséglete. A honvédelvassági gyalogsági laktanya, közbizághid, közkórház, ref. elemi iskolák esetleg közös hadseregbeli gyalogsági laktanya építése miatt Debreczen városnak a jövő évben több millió téglára lesz szüksége. Egy aradi téglamester Szecher Ferencz nevű ajánlatot tett városunknak, hogy ő a jövő nyáron képes 4—5 millió téglát előállítani, ezért 5 fnt 50 krért és két méter tűzfiaért.

— Az új vendéglős. Mint már említettük, Vilmos Lajos sörcsarnok-tulajdonos jól megérdemelt nyugdíjba vonult és sörcsarnokát Wéber Izidorának, a vasuti vendéglő előnyösen ismert főpincézerjének adta át. A modern felfogásu új vendéglős még az eddiginél is alaposabban rendezkedett be és ügyességét mutatja az, hogy vendéglőjéhez akarja bilineselni a világ legtöbbet fogyasztó közönségét: az ír- és művészvilágot, a kik eddig is jó közönsége voltak az említett vendéglőknek. Tiszteletükre december 2-án 7 1/2 óraker társasvacsorát rendez, magát a vendéglőt már november 30-án átvette Vilmos Lajostól és december elején Rác és Károly zenekarának zenéje mellett nyitja meg. A vendéglő különösen az idén nagy látogatottságnak örvendő s biztosra vehető, hogy a pártolás az új vendéglőtől sem fog elmaradni.

— A főorvosi iskolában a múlt héten szemlélt tartott Békéssy Gyula tankerületi főigazgató. — Minden osztályban megjelent és végig haligatván az előadásokat, a növendékek feleleteit, meggyőződést szerzett azok haladásáról.

— Megkerülő. Említve volt lapunkban, hogy egy almás embert a hatvan-utczában 175 fntig meglópták, kivéven a pénzt a feje alól. Most értesített vett a rendőrség a panaszostól, melyten tudatja, hogy megkerült a pénze. A dolog úgy történt, hogy hazamenet valamennyi almás ember pajtást megvizsgáltak és az egyiknek a szeredásába bevarrva megtalálák a 175 fntot. A tolvaj és a panaszos békés uton kiegyeztek.

x Eladó zongora. Kandia utozán 259/ sz. háznál az utca lakásban eladó egy jó karban lévő zongora.

x Szabó Lajos fia kereskedőház hirdetésére, mely lapunk mai számához van mellékelve, különöbben felhívjuk a közönség figyelmét.

A bíró előtt.

— A nagy bűnös. —

Bársony gyepen, a mit sőtétzölddő érlelt a buza televény talaj, a mit minden reggel tisztára fürdöt a bőséges harmat, megszárit a fényes napugár, legelésztet a virgoncz fehér bárány. Kék pántlika volt kötve a nyakába, a kék pántlikán kis esengettyű, a mi már korán reggel belesendült a szozatos erdő szavába, a mint a kis bárány elkezdett legelészni. ugrándozni vígan a mezőn.

A tizenhét éves Julesa őrizte a bárány kát. Kék pántlika volt az ő hajába is fűzve s az ő szava is olyan volt, mint a esengettyű, amely belesendült kora reggel a rigófütytybe, fűrj verésébe, a mikor a dalos lány kihajította a báránykáját a mezőre.

Ott őrizte aztán a bárányt egész nap a csalit alján, hogy legelje a szép, szabad fívet, ne menjen valahogy a tilosba, mert behatja akkor a csősz és nehéz bírság árán lehet majd csak visszakapni.

Hogy lehetett hát mégis, ha a kis pástortány annyira szerette a báránykáját, hogy egyszer mégis nem vigyázott rá kellőképen? Hogy elhagyta magát nyomtatni az álom aljára és a tilosba ment ezalatt a pajkos állat?

Talán a kövér moha ott az erdei vén fák alján, hívogatta selymes, puha nyoszolyájára az eltörődött testet? Talán a sürt, sötét galyak, tartottak fölé oly csabító hűvös ernyőt a napfény ellen, talán az erdő belsejéből előlűktető csermely csobogása altatta el?

Nem a moha talán, nem a fák, nem is csermely tántorította el tisztét a kis pástort, hanem az a kondorhaju fekete szemű pástortgyerek, aki szintén ott legeltetett a lanka tulsó oldalán, de ő nemcsak egy báránynak, hanem egy egész nagy kolompoló nyájnak volt a kis királya? Csakhogy neki juhászkutyája is volt ám, a mire rábizhatta a nyáját, mikor néha az erdőbe ment és s epret szedgetni Julius meg maga volt. Hát ha ez a pástortgyerek hívta el a báránykájától Julesát? Mert van ám a gondorszörű sima juhász bunda is olyan puha, mint a bársonyos mohotka.

Hát ha így történt?

De nem, ez nem lehet igaz! Mert hisz a kis Julesa könyezve futott haza az édes apjához.

— Elynomott a déli verőfényes az álom, s a mig aludtam, tilosba ment a báránka. . . .

Ott vannak a bíró előtt.

Bíró: Márton, a báránka kárt tett a más legelőjében.

Vádolt: Tudom kérem alássan, meg is fizetem érte a bírságot.

És kihuzza a börserszényt az öreg, hogy a zöld asztalra számlálja a sulyos kárterítést.

Ekkor lép be a bíró szobájába a kis pástort leány, a kinek a szívét nagyon megkeseríti, hogy az ő szegény öreg apjának kell az ő hibájáért fizetni olyan nagy summa pénzt.

— De tekintetes bíró ur, emeli fel a siráshoz közel álló szavát, hát miért büntet-

...tik az édes apámat, mikor én vagyok a bűnös?

Gyüngéd szeretettel üleli magához a fehér hajú öreg a kis kékpántlikás leányt az ő ártatlan báránykáját:

— Te vagy a bűnös? Ugyan hát, ha elnyomott az álom: azért hogy volnál te a bűnös?

Színház.

Szini tanoda, Először adatott nálunk nov. 28-án.

Bisson urnak Párisban azaz ötlete támadt, hogy bemutatja a szinpadon az Avenumont-martre hőgyeif, a kik résztint belevetkeznek a ruhába, résztint pedig nincs is ruha rajtuk. Ez a Szini tanoda, mely kiválóan a kardalok-nőknek iratott; a többi szereplők szintén tesznek vesznek benne, de a főszereplők mégis csak a kardalok-nők — bájaikkal. Ezeket annyira kikell tüntetniök, hogy a fényképkre nézve a főkapitány gondolkozába esett, hogy ne vétesse-e be a kirakatokból.

A darabnak semmiféle meséje nincs. Kavenkadász ur (Balassa) szünitánodát nyit és növendékeit kiviszi a békák szigetére fűrdőni, a mikor is leányát Valentinet (Bares Aranka) nőül akarja adni Szeleburdi Raulhoz (Fenyvessy), a ki azonban már két hőgyet bolondit: Züzzet (Fejes Lidi) és Tamburine színésznőt (Réthy Laura) mely utóbbiba Raul nagybátyja Robinyák magánzó (Püspöky) is szerelmes. Valentine azonban Szimplizius segédtanárt (Rónaszéki) szereti, a ki szerinte „nemes lelkét a neveltségesség álarca alá rejtí”.

Az első felvonás tisztán a növendékek fűrdőruhára fekteti a fűslyt. A második felvonásban szintén a növendékek excellálnak nyelvtudományaikkal, mely egyedüli szerencsés gondolat az egész darabban. A darab zenéje a párizsi zengerájokból van összeszedve és csaknem mindent elnyuzták már nyáron a Vilmos-féle orpheumban.

CSARNOK.

Egyedül.

— Elmékedés a kályha mellett. —

Oh én azt jól tudom, hogy sokkal szebben hangzanék így: „Elmékedés a kandalló mellett”, de az én szobámban nincs kandalló, el se férne benne, csak egy kis kályhám van akkora, hogy a fát külön kell opróbb darabokra vágatnom, hogy bele férjen.

Megmondom önöknek, amiért ilyen kicsiny a kandalló! Először is amim van, az szerény magammal együtt mind elér ebben a szobában. Van pedigen! egy tuozat ingem, . . . de hiszen ez nem érdekli önöket. Elég, ha mondom, annyim van mint más magánfajta vagyontalau fiatal embernek, aki egy szép karriér nagy reményében kis fizetéssel hivatalnok.

Azt önök hamarosan beláthatják, hogy egy kis hónapos szoba olcsóbb mint egy nagy, én pedig már azon a ponton vagyok, hogy ifjukori bűneimet, holmi kis, nagyobb adósáimat jóvátenni akarom. A könnyelmű éveknek bucsut mondtam, s megkomolyodtam.

S az élet így határozottan szebb. Ha az ember így enyedül elmékedik a kályha mellett, este kötelességtudással elvégzett teendői után, megiszteletti magát azzal az ön-vallomással, hogy bizony nagy számár volt akkor, a mikor a pénzt az ablakon kidobta azt híven, hogy az élet így szép, ha könnyelmű. De a könnyelműség iskoláját többé kevésbbé mindannyian átéljük, s talán jobb is ez így, mert utánna annál inkább megtudjuk becsülni a rendszeres életet. Egy hexameter jut eszembe, melyet a költészet-tanból, mint kuriozumot tanultunk, csupa „e” magánhangzó van benne. Így szól.

Emberben legszebb rendes mértékletes élet.

Nem kell azt önöknek magyaráznom, hogy az ilyen nedves őszi vagy fagyos téli napokon mennyi költészet van egy fűtött, kellemesen meleg szobában. Eszembe jutnak a novellák, melyeket diákkoromban oly élvezettel olvastam azokban a téli lapokban, a melyek különös előszeretettel közölték az ingyenes novellákat, bárkítöl, ha bármily gyüngéd voltak is azok, gondolva, hogy a közönségnek ez a táplálék is jó, azért csak veszi az ügyesen kolportált újságot, mely ajánlékmellekeltül két olaj nyomtatni képet is ígért — ingyen! egészen ingyen! csak éppen a két „aranyozott” rájáért kellett fizetni potom 12 fntot.

Ezekben a novellákban ott találjuk a kandallót, melyben Vidáman pattog a tűz. S ott látjuk a kandalló előtt a bárónót, a grófnót, vagy a hercegisasszonyt, mert egyszerű polgár emberekkel ezek a novellák ritkán foglalkoznak amint „picziny lábait a kandalló tűzénél melengeti”.

Boldog idők, mikor még én is ilyen novellákat írtam, s ezeket aztán elolvastam a kébhorítók betilapban, s akkoriban azt hittem, hogy legalább is egy második Jókait üdvözölhet majd bennem a nemzet. Különben ne tagadják, önök is irtak novellákat, verseket, a tizenötödik és a huszadik év közötti korban, s ezekben a novellákban mindenütt kedves régi jó ismerősként üdvözülhetjük a kandalló vidáman pattogó tűzével azokat a melegedő picziny lábakat.

Hát ez bizony nem kaudalló a mely előtt ülök, csak kályha. Olyan picziny kályha, hogy nagy fantázia kell hozzá elképzelni azt, hogy ez a kályha még akkorára is nőhet, hogy majdan családi tűzhely lesz. De talán nem is valami nagy csoda az, ha fiatalos kedvvel, kitartással és lelkesedéssel igyekezzünk előre és igyekezetünket siker koronázza, talán nem is olyan elérhetetlen, hogy ez a két munkás kéz a fánadalmak után egy hütelesség ülélésében lelji édes pihenését, s nem mint most, tétlenül az ölben, csak egy-egy darabot dobva a kályhába, vagy tartva egyedüli társamat esti magányomban: a szivart.

Talán nem olyan lehetetlen, hogy jövő évre ilyenkor mellettem már két kis láb fog melegedni a tűzhelynél, ha mindjárt nem is kandalló, de csak kályha mellett, s ha mindjárt annak a két kis lábnak a tulajdonosa nem is lesz hercegnő, nem is grófnő, de még csak bárónő sem, hanem „csak” egy egyszerű polgár leány. . . .

Legujabb.

A „Debreczeni Előné” eredeti távirata.

Hunfalvy Pál tegnap este szíveszhűdésben elhalt.

Fűszerkesztő és kiadó lapulajdonos: Vértési Arnold.

Felelős szerkesztő: Vértési Gyula.

Nyilt-tér*) Nyilakozat.

Szemben a múlt hó végén a fővárosi hírlapokban megjelent fizetés képtelenségemet tudató közleménnyel, ezennel kijelentem hogy én a magam részéről hivatalos jelentést nem tettem, kötelezettségeimnek pedig a kezeim között levő levelek és nyugták tanúsága szerint mindenekben, hitelezőimnek teljes megelégedésére eleget tettem.

Emerich Arnold.

*) E rovat alatt közölttekt nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hamisított fekete selyem.

Ha elégetünk a vásárlandó kelméből egy darabkát, az esetleges hamisításra azonnal rájövünk. A valódi, tisztán festett selyem rögtön összezsugorodik, hamar ellobban és kevés világozabna hamut hagy hátra. A hamisított selyem (mely hamar szallanásodik és török) lassan ég, kivátt a „hereszteszálak” maradaak izzők (ha nagyon telítve vannak festékekkel), sőtétbarua hamuja van, s ez, a valódi selyemmel ellenkezőleg, nem ráncosodik hanem összesavarodik. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, az porrá válik, a hamisítotté nem. G. Henneberg (os. és k. udv. szállító) selyemgyári raktára Zürich készséggel küld bárkinek valódi selyem-mintáitól, s portó és vámmentesen szállít egész ruhákra való, vagy végszámra. (4)

Vilmos-féle sörcsarnok átvétele és megnyitása.

Tisztelettel bátorokodom a n. é. közönséget értesíteni; hogy

Vilmos Lajos ur sörcsarnokát,

kibéreltem s azt saját számlámra tovább vezetem, és igyekezetem, főczéljául annak eddigi jó hírnevét fenntartani tüztem ki; egyszerűsáind értesitem a n. é. közönséget hogy

holnap Kedden, december 1-én megnyitási ünnepélylyel

egybekötött HURKA ESTÉLYT rendezek, mely alkalommal

Rác Károly kitünő zenekara a legválogatottabb darabokat fogja előadni.

Izlés s magyar konyha, kitünő magyar és külföldi borok, gyors és pontos kiszolgálótról gondoskodtam.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esdve vagyok kész tisztelettel

WEBER I.
vendéglős.

Egy budapesti nagy üzlet megvétele
által és dusan felszerelt nagyraktárunknak feltár előtti megkissébbítése czéljából

**Butorszövet, szőnyeg, függöny,
ágy és asztalterítő
vászon és asztalnemű**

valamint
női ruhaszöveteket
tetemesen leszállított áron
ajánlunk.

KUNZ JÓZSEF - TÁRSA
DEBRECZEN, Kis-templom bazár.



Eddig felülmulhatatlan.

Maager Vilmos-féle valódi iszított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgálatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rontottaték mindama eseteknél melyeknél az orvos az egész testi szervezettel különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III./3., Heu-mark 3., va amiut

az osztrák magyar monarchia legtöbb gyógyszeriarában.

Debreczenben:

Mihálovits István, dr. Rotshschnek Emil gyógyszerész uraknál és Riekl József Zelmós, Geréby Fülöp kereskedésében.

Bosznay J. és Társa

DEBRECZEN Czegléd-utca

Feltűnő olcsó leszállított árok mellett

árusítjuk el a téli idény utolsó havában az alant elősorolt árucikkeket.

Legjobb minőségű gyapju Loden kelmék M. 82 krtól	Szőnyegek M. 16 krtól
Egész gyapju 100% széles flanellek 40 "	Ágy és asztal terítők drb 110 "
Gyapju kelmék 100% széles. 30 "	Színes Jutte és gyagju függönyök 145 "
Egész vastag női posztók 65 "	Fehér csipke függönyök 20 "
Fekete mintázatu gyapjukelmék 50 "	Férfi fehér és színes ingek 65 "
Fekete Mervellieux nehéz minőség 120 "	Kézeltők, gallérok és nyakkendők nagy választékban.
Fekete mintázatu tiszta selymek 150 "	Valódi Jäger férfi- és női ingek gyári raktára.
Színes Mervellieux és faille frencás 140 "	Gyermek Tricot öltönyök.
Valódi Pongis (fluard) 75 "	Selyem esernyők 2 frttól
Téli Himalaya és posztó kendők.	Női flanelle és Tricot derekak 120 krtól
Valódi jó mosó velezek.	Nagy választék himző és horgoló selymekből.
Muffok, gallérok és sappkák nagy választékban.	Férfi gyapju-szövetek kiárlása Mtr. 120 krtól.

Nagyválasztékban mindenféle selyem, pelüch-bársony és tolldiszek.

Nagy raktár Coccus, Veloet, Brüsselé Tapesztry, futó és Sofa szőnyegekéből.

Különösen ajánljuk karácsonyi és ujévi ajándék czikkeinket.

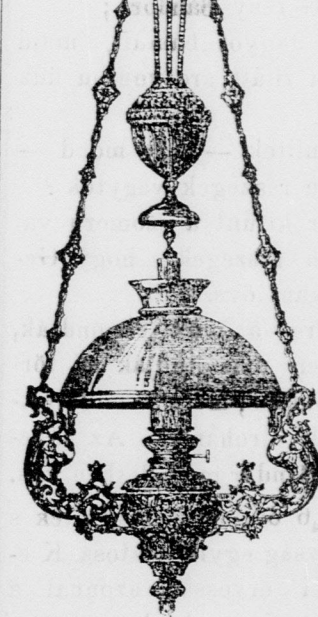
Kaszanyitzky Endre

előbb **Kuhinka István K.**

üveg, porcellán, lámpa és háztartás czikkei raktára

DEBRECZENBEN

ajánlja pontos kiszolgálást és gyári árok mellett az őszi és téli idényre ujonnan érkezett és nagyválaszték-kei berendezett



DITMAR-

és

Brüner-féle

legjobbnak elő- mert gyártmányu

salon, függő

és

asztali

petroleum; lámpái s minden ozzátar- tozó czikkök nagy raktárát.

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre

Képes árjegyzékek kiárlatra bermentve.

Egy okeveles gyakorlati tanító
könnyen felfogható methodus szerint, legkivált felnőt szemelyeket a

német nyelvre

rövid idő alatt alaposan megtanítani képes, szerény díj mellett tetszés szerinti időben órákat ad.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A sexta-kert
második járásában elői
3 nyilas
gyümölcsfás szőlő,
egészben vagy fele részben
ELADÓ.
Értekezhetni felőle Péterfia 823. sz. háznái.

Tenyész baromfi.

A kir. gazdasági tanintézet tenyészetében alább felsorolt tiszta vérű, válogatott és kitűnően fejlődött tyuk-félék tenyésztőknek eladók.

Plymouth szép kendermagos fajtából egy törzs (1 kakas 2 tyuk) 9 frt. Egy db. külön kakas 4 frt.

Brahma fajtából (világos) 1 törzs 10 frt. egy db. külön kakas 4 frt 50 kr.

A gazdaságban megtekinthetők s levélben is megrendelhetők az igazgatóság-nál. Vidékre csomagolás 50 kr.

Debreczeni és Budweiszi gyártmányú

agyagkályhák

Dolhai, Chiznovizi, Nadrági és Friedlandi

vaskályhák

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható köpeny és Meidingi-kályhák

acél vagy zománcoz köpenyvel.

Legnagyobb raktár korcsolyákban

Halifax, Merkur, Matador és Rohoney

rendszerekben, sima palirozott és állanyozott (nikl) kivitelben.

Tengeri-kézi-morzsolók

különléle rendszerek szerint.

Tánczos R.-féle szabadalmazott (patent) tüzzmenten betörés ellen biztosított

pénzszekrények és kazeták

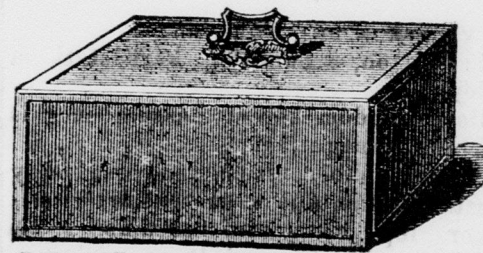
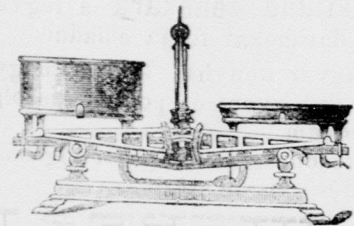
egyedülki képviselete

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA,

vasáru üzletében DEBRECZEN,

A VÁROSHÁZA SARKAN.



Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utca SIMON-ház.